

Распаўсюджанасць парушэнняў маўлення ў дзяцей з затрымкай псіхічнага развіцця

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Распаўсюджанасць маўленчых парушэнняў у дзяцей з затрымкай псіхічнага развіцця

- 38 (95%) з 40 дзяцей з ЗПР 7-9 гадоў маюць разнастайныя парушэнні маўлення (В. А. Ковшикова і Ю. Г. Демьянова).
- Сярод дзяцей з мінімальнай мазгавой дысфункцыяй выяўляе 52% дзяцей з дэфектамі маўлення (Zlab).
- Gwerder адзначае, што парушэнні гаворкі часцей адзначаюцца ў хлопчыкаў (44,5%), чым у дзяўчынак (28,3%).
- У даследаванні Е. В. Мальцавай ў малодшых класах школы для дзяцей з ЗПР выяўлена 39,2% дзяцей з дэфектамі маўлення.

Агульная характарыстыка экспрэсіўнага і імпрэсіўнага маўлення

- Імпрэсывная мова дзяцей характарызуецца недастатковасцю дыферэнцыяцыі моўнага і слыхавога ўспрымання, маўленчых гукаў і неразличением сэнсу асобных слоў, тонкіх адценняў маўлення (З. Тржесоглава).
- Экспрэсіўная мова дзяцей ўласцівы парушэнні гукавымаўлення, беднасць слоўнікавага запасу, недастатковая сфарміраванасць граматычнага ладу, наяўнасць граматычных стэрэатыпаў, аграмматызмаў, моўная інактыўнасць (Н. Ю. Ворякова, Г. І. Жаренкова, А. Д. Кошалева, Е. В. Мальцава, Е. С. Слепович, Е. Ф. Соботович, Р. Д. Триггер, С. Г. Шаўчэнкі і інш.).

Парушэнні маўлення ў дзяцей з ЗПР

- Першая група - дзеці з ізаляваным фанетычным дэфектам, праяўляецца ў няправільным вымаўленні толькі адной групы гукаў. Парушэнні вымаўлення гукаў у гэтай групе дзяцей звязаны з анамаліяй будынкi Артыкуляцыйнага апарата, недаразвіццём маўленчай матарыкі. У гэтую групу ўвайшлі 24,7% дзяцей з ЗПР, якія маюць парушэнні гаворкі.

- Другая група (52,6%) - дзеці, у якіх выяўлены фанетыка-фанематычнага парушэнні. Дэфекты гукавымаўлення ахопліваюць 2-3 фанетычныя групы і выяўляюцца часцей за ўсё ў заменах фанетычна блізкіх гукаў. Акрамя дэфектаў гукавымаўлення, у дзяцей гэтай групы назіраюцца парушэнні слыхавой дыферэнцыяцыі гукаў і фанематычнага аналізу.
- Недастатковае развіццё фанематычных працэсаў ў гэтых дзяцей адлюстроўваецца ў пісьмовай мове, абумоўлівае парушэнні чытання і пісьма. У пісьмовых працах гэтых дзяцей адзначаецца вялікая колькасць памылак: замены літар, скажэнні гукасладовай структуры слова, няправільнае афармленне сказа.

- Трэцяя група (22,5%) - дзеці з сістэмным недаразвіццём усіх бакоў мовы .

Акрамя фанетыка-фанематычнага парушэння, у гэтых дзяцей назіраюцца істотныя парушэнні ў развіцці лексіка-граматычнага боку прамовы: абмежаванасць слоўнікавага запасу, прымітыўная сінтаксічная структура сказаў, аграматызмы. Парушэнні вуснай прамовы адбіваюцца на пісьме. Акрамя замен літар, скажэнняў гука-складовай структуры слова, характэрнымі памылкамі на пісьме . Для дзяцей гэтай групы з'яўляюцца сэнсавыя замены слоў, аграмматызмы, сінтаксічныя памылкі.